

Písničkář [Oldřich Olaf Martínek](#), ročník 1964, je ženatý 27 let, má dvě dospělé děti, žije celý život v Luhačovicích, doprovází se na akordeon a hraje své vlastní písně už téměř tři desetiletí. Dříve se objevoval v konkurzech na Zahradu a různých písničkářských soutěžích, vystupoval na festivalech a hudebních akcích. Nyní vydává své debutové a zároveň bilanční album, které obsahuje 15 písní z posledních dvou dekád jeho tvorby. Se
díme v kuchyni v Luhačovicích u Olafa a mě napadá hned první otázka.

Nemáte tady někde ve sklepě nějaký pramen, třeba Olafovky?

No, máme tady ve sklepě spoustu zásob, ale pramen z nich nebude ani jeden a nevím, jestli se už nevypily. Ale máme tady spíše lyžařský vlek a není na něm žádný sníh... ***Letošní konec roku je pro tebe docela významný. Nejen tím že vydáváš dlouhohrající desku se svými písněmi, ale slavíš také své životní jubileum...***

...až příští rok...(smích)

...protože vím, že jsi se narodil prvního ledna a desku sis natočil právě k šedesátinám. Ale mě zajímá, jak jsi se dostal k tomu akordeonu?

Když mi bylo asi 10 let, můj otec mě zavedl k učiteli hudby na akordeon, protože jsme doma měli akordeon. Ten se doma objevil tak, že ho otec prostě koupil, akordeon značky Weltmeister. Za to byl značně vyplácněn mojí maminkou, protože čekala do domu něco praktičtějšího. Já jsem v té době pořád zpíval a zpíval a tak jsem byl jednoho dne prostě automaticky zaveden k panu učiteli. I když jsem se tomu nástroji později všelijak bránil, tak už to tak prostě zůstalo.

Obligátní kytara tě nijak nelákala?

Na kytaru jsem později také hrál, ale na akordeon jsem začal. Hrál jsem na něj ve škole asi 5 let.

Doma ti dával někdo příklad, jak se hraje?

U nás žádný muzikant nebyl, doma ani v okolí, i když otec říkal, že přes několik kolen hrál někdo na housle, ale nevím jestli to nebyl jen takový jeho pocit. A já jsem se vyznačoval tím, že jsem si zpíval, rád jsem sedával venku na kládách nebo kolem tohoto domu, který se tenkrát stavěl, a zpíval jsem. Dokonce vím co jsem zpíval. Zpíval jsem především
"Hej páni konšelé"

na celé kolo, a pak všelijaké ty hity, co tenkrát byly všude slyšet.

Kdy jsi napsal svoji první písničku?

To mohlo být tak někdy okolo osmdesátých let. Tehdy jsem hrál na kytaru a obrážel všelijaké mejdany. Akordeon jsem odložil a první písničku jsem napsal s kytarou. A myslím, že to bylo něco pro holky. No tak určitě, že jo... (smích).

Kdy jsi poprvé vstoupil do písničkářských soutěží?

V roce 2001 jsem poprvé vystupoval na Zahradě písničkářů s houslistou a dostali jsme se dokonce i do nějakého toho závěrečného kola. Na Orlovském špagátu jsem vystupoval několikrát, dokonce jsem tam dostal i nějaké ocenění, jednou jsem tam hrál také s houslemi, na které hrála moje dcera a hráli jsme tam variace na lidové písně. ***V roce 2002 ses objevil také na společné písničkářské desce, která byla nahrána při soutěžním klání na nádvoří kuřimského zámku.***

Já jsem korespondenčně komunikoval s Jiřím Moravským Brabcem, jednou za půl roku jsem mu napsal, to se tenkrát ještě normálně psalo na papír, a přitom jsem mu také poslal nějaké ty písničky, co jsem právě zplodil a on mě na základě této komunikace pozval do Kuřimi. Byl jsem tam rád a zažil jsem tam i hudební sessiony či mejdany se spoustou výborných muzikantů, z nichž někteří ještě hrají a stali se slavnými. Tam jsem byl několikrát a bylo to fajn období.

S těmi lidmi, se kterými jsi dříve soutěžil, se ještě setkáváš? Sleduješ jejich vývoj?

No, nesetkávám, i když rád bych. Když se nějaké informace objeví, tak si je rád přečtu. Pamatuju si na Sovu a Slamáka, to byli bezvadní borci, měli jsme si vždycky co říct, pařili jsme tam dokonce i v hospodě, taky jsem tam přespával, s nimi bylo vždycky dobře. Také třeba Jiří Míža a další. Ale v kontaktu v současné době nejsme.

Já jsem teď viděl jednu fotku z Kuřimi a tam jsem si všiml, že hraješ vestoje a že máš ten akordeon jaksi proklatě nízko. Tak jsem si říkal, že ani nevím, jak se na to dá takto hrát?

No člověče, já jsem tak na to hrával. Mě se to líbilo. A pak jsem si to dal jednou fakt tak nízko, že mi říkali že to mám níž než Page.

Je ta póza je pro tebe nějak důležitá?

Tak, pokud potom hraješ určitým způsobem, tak je to takové punkové.

A to držení toho nástroje jako v hudební škole není ani tak efektní...

... no a ani by mě to nebavilo (smích). Já s tím mám problém dodnes, já si v tom vždycky hledám takovou svoji cestu v tom hraní, mě ty klasické věci nikdy moc nebavily a ani nebaví.

Jaké místo ve tvém životě má hudba jako taková?

Zásadní, určitě zásadní. Já jsem tady už vzpomínal toho svého učitele hudby a on prakticky učil na Lidové škole ve Slavičíně a tady měl vždycky ve středu pár svých žáků a my jsme chodili k němu domů. A už když tam člověk přišel, tak nasál určitou atmosféru, protože domácí byli oba dva učitelé, jeho manželka byla klavíristka a on učil několik nástrojů. Byla to jiná atmosféra, než na jakou byl člověk zvyklý a velmi často si na to vzpomenu, na vůni toho hudebního prostředí, protože on byl přísný a docela mě tam v některých věcech drtil, býval jsem i poškode a někdy jsem se tam rozplakal, když jsem si představil, že kluci hrají fotbal. Takže jsem tam byl trochu tvrději přinucen k té práci, o čemž si nyní s odstupem myslím, že to nebylo vůbec špatné. Pro pozdější hraní to byla dobrá zkušenost. A také jsem potkal lidi, kteří mě ovlivnili zcela opačným způsobem.

Jak důležité je dnes pro tebe, že píšeš svoji hudbu?

Ano, je to zcela zásadní ovlivnění života. ***Já tě považuji za folkaře.*** Jo, to jsem rád. ***Jak moc ti záleží na textech?***

Na textech zcela nejvíc. Hodně. Prokousávám se tím pořád dál a dál, a i když jsem pak hrával třeba s druhými, tak ten text v tom hrál vždycky nejdůležitější roli.

Píše se ti snadno? Kam chodíš pro inspiraci a materiál pro svoje písničky?

Já jsem v podstatě hodně líný. Někdy vůbec nic nejde, ale zároveň vím, že bych bez toho nemohl být. Někdy se píše snadno, paradoxně mě se dobře píše, když jsem pod tlakem. Když mám třeba pak dlouhé volno, tak úplně zlenivím. Čerpám jinak z věcí, které jsem prožil, důležité věci ze života, které se vrací a nejsou jen podprahové, ale jsou to životní zkušenosti.

Hrával jsi také s kytarou, ale dneska vydáváš desku jako harmonikář. Jak to tak vyšlo? V čem je ten akordeon tak přitažlivý?

Cesty jsou nevyzpytatelné. Přišlo to úplně samo. První impulz k návratu k akordeonu je, že mě

kluci z Fleretu, se kterými jsem se tenkrát znal a hrávali jsme společně ve Vizovicích požádali, abych jim něco nahrál na jejich první desku. Tím jsem se v tom kolečku nástrojovém trochu protočil a zjistil jsem, že mě kluci berou jako toho, co na ten akordeon hraje. Takže částečně to bylo to, co mě k tomu akordeonu vrátilo. A pak to bylo také to, že písničky, které jsem hrával na kytaru, jsem zkoušel hrát na akordeon, a zjistil, jak to dobře zní, když je takto hraješ. A to už pak ti lidi zpozorněli, protože to takto nikdy neslyšeli.

Byla to výzva...

Když hraješ na akordeon a zpíváš, tak musí být celkem všechno tak nějak sesynchronizované. Levou rukou hraješ něco jiného, pravou taky, taháš měch a ještě musíš dávat nějakou expresi do toho zpěvu. A tím pádem to musíš všechno balancovat. Což si myslím, že je docela velký úkol a to mě dostává... Prostě mě bavilo pořád něco hledat.

Nebylo v tom třeba také to, že akordeon je dominantní nástroj s velkým zvukem a ty jsi jej potřeboval k realizaci svých písní?

Když jsem já začal hrát jako písničkář na akordeon, tak těch lidí moc nebylo. Byl tady Jim Čert a Vašek Koubek a já jsem byl pak okamžitě zařazen do škatulky "jako Koubek", ale rozhodně to nebylo, že bych chtěl prezentovat hlas tímto způsobem. Ale vyplynulo to tak pak nějak samovolně a rozhodně jsem se nehledal v žádných vzorech, které jsem měl potřebu napodobovat. ***Jakou máš rád hudbu? Pouštíš si něco z desek pro zlepšení nálady?*** Mě zlepší náladu, když si zahraju. Mám dole v kotelně, kde je teda hrozný nepořádek, nějaké udělátka pro zvuk, tak si tam vlezu a za pět deset minut můžu odletět. Tímto já se dostávám úplně jinam a v tu chvíli jsem třeba na Havaji (smích). Ale mám rád třeba Jakuba Nohu, nebo Petra Kalandru.

Jo, Havaj. Tak to je písnička, která má opravdu velký potenciál a myslím si, že na té desce se povedla. Jak bys ty charakterizoval svoje písně?

Jak jsme to už nakousli, je to takový úlet, útěk z rozpoložení, ve kterém se člověk nachází a díky těmto písničkám se člověk může dostat tam, kde by možná i chtěl být, nebo kde by mu mohlo být dobře. To je jedna z těch věcí. A pak ty písničky byly, nebo jsou prostředek komunikace s lidmi stejného založení. Mohl jsem jezdit na ty soutěže, potkávat se s lidma a mluvit o muzice a muzikantském životě. Pro mě to nebylo o žádném soutěžení. I v té Kuřimi jsme se všichni už znali a ta jména se opakovala, byla to spíše komunita inspirativních lidí, kde se člověk mohl trochu i nastartovat.

a sounáležitost je tedy pro tebe důležitá...

Já jsem i hrával na nějakých festivalech a měl různá vystoupení, kdysi po nějaké obrovské dechovce z Rumunska. Ale na takovýchto akcích jsem se cítil hodně sám. Rozhodně to asi nebyl můj šálek čaje tak solitérně působit, protože tam spíš na hotelu sám, jsi pořád sám, občas s někým pokecáš, ale není to tak jednoduché, jak to někdo zvenku vidí a nezažil to.

Ale byl jsi jen sám, nikoliv opuštěný...

O to líp se mě potom hrálo, když jsem byl v nějaké kapele, a když vylezeš na pódium a všechny ty oči nehledí jenom na tebe. (smích) ***No jo, písničkář žel musí být vždy ve spojení se svým publikem...*** ...no, a to je fakt docela síla. ***Koho máš***

rád z českých písničkářů?

To je těžká otázka. Já jsem vyrůstal na Karlu Krylovi, my jsme se předháněli, kdo zná lépe texty a nemohli jsme se splést ani v předložce. Já mám i jednu historku. Na vojně jsem se s kytarou účastnil jednoho hudebního kola, kde mě přihlásili a já jsem si říkal co bych tam tak zahrál, ale zahrál jsem nakonec Kryla, protože jsem ho pořád dokola hrál, ale byly to písničky, které oni neznali a pak jsem s tím i někam postoupil. Oni byli nadšení, a když se mě zeptali, kdo to napsal, tak jsem řekl, že jeden můj kamarád a oni neměli ani potuchu, kdo by to mohl být. To byly osmdesátky.

Máš raději klidnou nebo živelnou hudbu?

To je dobrá otázka. Jak kdy. Neumím na to jednoznačně odpovědět. Nedá se říci, že bych vyhledával jenom jeden druh.

Tvá nová deska nese název

"

Velká voda"

.

Pod tím si lze představit mnoho věcí. Třeba reálně někoho zasáhla povodeň. Může to být ale také označení souboru silně emocionálně zabarvených písní, které mají posluchači co říct...

No, my jsme tady měli jenom tornádo. Ano, velká voda může všechno vzít. ***Máš některou***

písničku nejraději?

Snažil jsem se atmosféru těch písní přizpůsobit obsahu, takže jsou tam i ty pocity trochu přeneseny. Každá ta písnička je jiná a z jiného soudku. A já si můžu vybrat podle nálady.

Ty jsi dobrý poeta. Třeba závěrečná píseň "Zlíne, Zlíne, zlí nebudem..." to je moc pěkná hříčka. Píšeš taky svoje básně, nebo jsi psal jen písňové texty?

Něco jsem napsal. Ale snažil jsem se to všechno promítnout hlavně do těch textů. Třeba *Zlíne*

, to je taková vzpomínka na starý Zlín, na mé kamarády, přátele. Mě u toho hodně baví to, co mě vždycky vrátí do té situace. Nakonec cítím i vůni té reality, které se ta písnička dotýká. To je jeden z důvodů, proč mě to pořád baví. Kdyby to nebylo spojeno s těmi pocity, tak bych to nedělal. Možná někdo hraje i bez takovýchto pocitů...

Čteš básně českých básníků?

Nové? Tak to moc ne. Tak mě to i trochu mrzí, protože jsem vyrůstal na Gellnerovi a Hraběti, Kainarovi a tak, což bylo hodně spojeno s písňovými texty, ale musím se přiznat, že dneska to flákám a je to moje chyba. Nemůžu říct, že by se mi to nelíbilo, byl jsem párkrát i na nějakých poetických besedách s novými tvůrci. Ale celkově teda moc nečtu, no. Ale když na něco narazím, tak hned jdu do toho.

Jestli jsem si stačil všimnout, ty jsi všestrannější umělec. Kromě písní také maluješ? Já jsem začal malovat zničehonic...

...nebyl to kovidový produkt...

...ne ne ne, ale v dobách, kdy jsem tolik nehrál a měl více času, tak jsem zničehonic začal malovat a namaloval jsem pár obrazů a po nějaké době to zase zhaslo. A pak až někdy před 15 lety mě manželka přihlásila do kurzu malby. Já jsem tam nechtěl chodit, ale nakonec jsem podlehl a od té doby tyto kurzy pravidelně navštěvuji už asi 10 let. Tam máme vernisáže. Vyzkoušel jsem si spoustu technik. V současnosti maluju čím dál víc a možná to skončí tak, že u toho zůstanu.

Tak třeba rozprodáš desky a nakoupíš plátna a barvy. No, já jsem si ještě všiml, že jsi také hrál divadlo v roli Franty v kusu Zabíjačka...

...to je zásadní kus Ubelských ochotníků. Normálně tam hrál kamarád z kapely a já jsem tam hrál původně jenom jako muzikant před oponou, jak už to tak bývá u ochotníků. A tak se to postupně nabalilo, až se pak jeden zásadní herec odstěhoval a už jsem byl na jevišti. Bránil jsem se, ale marně. Měli jsme těch představení hodně a byli to fajn lidi, ale celkově to pak zařídil covid, jako spoustu jiných věcí. Ale byla to dobrá zkušenost, jako mnoho jiných věcí.

Jsi ochoten cestovat za uměním?

Já myslím, že jo. Na svého oblíbeného výtvarníka jsem se jel podívat až do Barcelony (smích)

Co děláš když nemaluješ a nehraješ? Co vlastně děláš profesně? Já vůbec nevím, co děláš?

To by bylo na dlouho, kdybych měl začít od začátku. Možná tak třicet profesí jsem za svůj život absolvoval. Samozřejmě jsem dělal v kotelně, když byl převrat...

...no to by mě docela zajímalo. Bude to takový seznam?

(smích) ...no tak, mohl bych to jmenovat, bylo by to určitě zajímavé. Tak aspoň něco: mám ekonomickou školu, obchodní akademii, chodil jsem na stavební školu, na obor geodézie, ale z té jsem musel odejít, tak jsem se věnoval spíše ekonomice, ale v úřednickém světě jsem se nenašel, takže jsem dělal třeba i plavčíka ve zlínských lázních za minulého režimu. Tam jsem potkal a poznal mnoho chartistů a umělců, to bylo hodně osvěžující. To ale dneska už nikdo nepochopí. Prošel jsem i dělnické profese...

...tak to pojďme říct...

... řidič, zahradník, údržbář, nejrůznější kancelářské věci, zásobování, skladník... Jo, a pak jsem měl obchod s hračkama, to jsem měl asi celkem patnáct roků v Uherském Brodě, to bylo krásné období, kdy jsme prodávali hračky a měli jsme malé děti. Ještě předtím jsem měl bufet na luhačovické přehradě, což se pak předělalo na prodejnu potravin, kde jsem také pak ještě fungoval, pak jsem byl v té kotelně. Dále jsem ještě montoval klimatizace, to jsem byl takový montážník. Na železnici jsem dělal dělníka, to jsem pokládal pražce. Tuto práci jsem musel tajit, protože jsem chodil na hodiny klasické kytary a trochu mě z toho tvrdly prsty.

Ty jsi ročník šedesátčtyři a narodil ses prvního ledna...

...jo, ale až o půl třetí odpoledne, takže kočárek jsme nedostali, protože přede mnou už byli jiní (smích), ten dostávalo jen první dítě na okrese...

...tak to prostě nevyšlo už tehdy a teď se to s tebou vleče...

...vždycky tam byl někdo dříve a vyfoukl to... (smích)

Takže tvoje nová deska je připravená, a to znamená určitý milník. Co tedy jako písničkář

plánuješ do budoucna?

Měl by proběhnout nějaký křest a pak ještě nějaká fajn pěkná vystoupení, aby mě to ještě trochu obšťastnilo. Potkat se s nějakými fajn lidmi, příjemnými, a probrat ty společné muzikantské věci, co víc si můžeš přát...

...a pak se ještě rozepíšeš a bude druhá deska...

...já jsem na sobě vysledoval, že mě musí vždycky něco k tomu trochu dotlačit nebo rozčítit a ona ta doba na to je dobrá, ono to tam pořád je, je na co reagovat. A tak si myslím, že tímto směrem se určitě budu chtít vypsát.

Na co jsem se nezeptal a chtěl bys odpovědět?

Nevím... tak hlavně, aby ten život plynul hezky a nepřišla Velká voda.

Olaf, já ti děkuji za rozhovor a za tvůj čas, přeji tvoji desce, ať se posluchačům líbí, ať jí věnují pozornost na Startovači a celkově ať do folkového rybníčka přibude jedna další pěkná deska.

Děkuji.

S Olafem pro časopis FOLKtime rozmlouval Dušan Trličík v sobotu 30.12.2023 v Luhačovicích dva dny před jeho šedesátými narozeninami.

Odkazy:

https://www.startovac.cz/projekty/velkavoda?fbclid=IwAR1dpx3ULKC9b_XWY6E1UhS4U8PotJe7_QHP7H1WD-APBoEiJuddePPvC4c

<https://www.facebook.com/olaf.martinek>